

150
OOGHEELKUNDIGE
KLINIEK Groningen
aangevoerd
GRONINGEN

DE OOGEN *Ca. II nos*

DER

Studenten aan de Rijks-Universiteit te Leiden.
(gerichtscherpe)

PROEFSCHRIFT.

DOOR

H. VAN ANROOY.

LEIDEN,
S. C. VAN DOESBURGH.
1884.

**BIBLIOTHEEK
KNO-VERENIGING**

**DE OOGEN DER STUDENTEN AAN DE RIJKS-
UNIVERSITEIT TE LEIDEN.**

Vooraf moge een woord van dank aan U, Hooggeleerde Heeren, Professoren der Medische Faculteit, hier zijn plaats vinden voor het onderwijs, dat ik van U heb ontvangen.

In het bijzonder hebt Gij, Hooggeachte Promotor, Hooggeleerde DOLER, aanspraak op mijne erkentelijkheid. Wees er van verzekerd, dat de herinnering aan den tijd, waarin ik het voorrecht had U als Uw assistent ter zijde te staan, bij mij steeds levendig zal blijven en dat ik met dankbaarheid de hulpvaardigheid zal herdenken, welke ik bij de samenstelling van mijn proefschrift van U mocht ondervinden.

EERSTE HOOFDSTUK.

Na 1881, in welk jaar de heer COLLARD de oogen der Utrechtsche studenten onderzocht en zijne uitkomsten daaromtrent het licht liet zien in zijn akademisch proefschrift, getiteld: „De oogen der studenten aan de Rijks-Universiteit te Utrecht,” zijn in ons vaderland geen verdere nasporingen meer gepubliceerd omtrent het gezichtsvermogen van de oogen der Nederlandsche studeerende jongelingschap. Toch zal men, naarmate dergelijke onderzoekingen meer en meer worden verricht en herhaald, ook bij ons te lande uit hare uitkomsten steeds zekerder conclusies mogen trekken betreffende de anomaliën van het gezichtsvermogen en meer bepaald omtrent de ontwikkeling der myopie in de hoogere klassen der maatschappij.

Voor al in Duitschland zijn, met het oog daarop, in de laatste jaren vele onderzoekingen verricht. In het bijzonder heeft men zich daar, en ook bij andere natiën, bezig gehouden met het onderzoek van de leerlingen der lagere, middelbare scholen en gymnasia.

Bekend zijn de onderzoekingen van COHN te Breslau uit de jaren 1867 en '71 achtereenvolgens bij 1060 en 240 kinderen (de laatste alleen van dorpsscholen) gedaan. Na hem volgen tal van soortgelijke nasporingen. Zoo b.v. die van KRÜGER te Frankfurt en DÜRR te Hannover. — ERISMANN onderzocht 4358 schoolkinderen te St. Petersburg, LORING en DERBY 1133 te New-York. Ook in Engeland en Frankrijk is men niet achterwege gebleven met het leveren van statistische bijdragen. Allen komen nagenoeg tot gelijke resultaten n.l. dat het procentgetal myopen op de scholen van klasse tot tot klasse toeneemt en dat in de hogere klassen ook de graad dier refractie-anomalie stijgt.

Van 24 Duitse gymnasia en realscholen b.v. te zamen met 9344 leerlingen verkreeg men de volgende cijfers omtrent het voorkomen van Myopie in de verschillende klassen ¹⁾:

Sexta.	Quinta.	Quarta.	Tertia.	Secunda.	Prima.
22%	27%	36%	46%	55%	58%

Duidelijk springt uit deze cijfers de toename van klasse tot klasse in het oog.

Vooral omdat die, na verloop van eenige jaren, bij dezelfde personen werden herhaald, zijn ook de onderzoekingen van OTT te Lucern en Dr. REICH te Tiflis ²⁾ merkwaardig. OTT constateerde o. a. dat van 68 oogen

1) Berliner Klinische Wochenschrift 1883, No. 34, Dr. VILLARET, von der Hygiene Ausstellung.

2) VON GRAEFE'S Archiv für Ophthalmologie, Bd. XXIX, Abth. II.

die hij in 1873 als emmetropisch noteerde, in 1876 35 myopisch waren geworden. REICH, die eerst in 1876 later in 1882 te Tiflis aan het gymnasium onderzoekingen deed, vond evenzeer toename van het getal myopen. Ten slotte zegt hij dan ook: „Es giebt wohl kein Organ im menschlichen Körper, das in der Kindheit und im Jünglingsalter unter dem Einflusse der modernen Schule (im weitesten Sinne des Wortes) so rasch und in dem Grade verändert wird, als das Auge, und zwar nicht im Sinne der Verbesserung oder überhaupt der Vervollkommnung, welche von einer rationellen Schule zu erwarten ganz natürlich wäre, sondern im entgegengesetzten Sinne.“ Vooral op de inrichting der scholen en den arbeid in de nabijheid daar verricht werpt hij de schuld der steeds toenemende myopie. Evenals OTT en VON REUSS gelooft hij niet aan de bewering van anderen, die het hooger cijfer der myopie in de hogere schoolklassen vooral ook daardoor willen verklaren dat de leerlingen, die deze klassen bereiken, reeds dikwijls myopie en de aanleg daartoe met zich brachten in de school. De erfelijke dispositie schijnt hij dus niet zeer hoog te stellen. Naar aanleiding der onderzoekingen van LORING en DERBY te New-York en JAVAL te Parijs, zegt ook BERTIN-SANS ¹⁾: „Ces derniers auteurs ont été ainsi autorisés à établir que l'hérédité entre pour une part réelle sans doute, mais n'entre que pour une part

1) Le Problème de la Myopie scolaire par E. BERTIN-SANS. (Annales d'hygiène publique et de médecine légale) 1882.

très-secondaire dans la causalité qui nous occupe." Toch zou men ook volgens dezen schrijver te ver gaan wanneer men meende, in de veelvuldigheid van het voorkomen der myopie een nieuw middel te hebben om de intellectueele ontwikkeling der verschillende natiën te kunnen beoordeelen. Zoo merkt hij b.v. op dat de Engelschen en Amerikanen weinig lijdende zijn aan bijziendheid terwijl in Rusland, waar de beschaving over 't geheel veel minder groot is, het aantal myopen betrekkelijk veel grooter is.

Niet allen zijn dan ook geheel doordrongen van de waarheid der bewering dat de arbeid in de nabijheid zoozeer de schuld draagt van het stijgen der myopie van klasse tot klasse. Zoo b.v. schrijft TSCHERNING¹⁾: „wir alle wissen dass es gerade das schulpflichtige Alter ist, in dem die Myopie entsteht und fortschreitet. Wenn man demnach in den höheren Classen mehr Myopen findet, könnte es ganz einfach eine Folge davon sein, dass die Kinder älter sind.”

Ook de heer COLLARD is van meening dat door vele onderzoekers aan de erfelijke dispositie „een te bescheiden plaats wordt ingeruimd”²⁾.

Overtuigd dat het onderzoek onder schoolkinderen weinig nieuws zou kunnen opleveren, heeft TSCHERNING zich daarentegen in 1880 en '81 bezig gehouden

1) Studien ueber die Aetiologie der Myopie von Dr. M. TSCHERNING. (A. VON GRAEFÉ'S Archiv für Ophthalmologie, Bd. XXIX, Abth. I.)

2) COLLARD, De oogen der studenten aan de Rijks-Universiteit te Utrecht.

met de keuring der oogen van hen die toen voor den militairen dienst moesten opkomen. In het eerste jaar onderzocht hij alleen de bevolking van Kopenhagen, in het volgende bovendien nog een groot deel der bevolking uit den omtrek dier stad. Men kan, zegt hij, bij dergelijke onderzoekingen twee eischen stellen. Ten eerste moet men individuen van ongeveer denzelfden leeftijd hebben. Ten tweede is het wenschelijk volwasen personen te onderzoeken daar bij hen het best te zien is welken invloed de verschillende maatschappelijke posities op het gezichtsvermogen kunnen uitoefenen.

Het materiaal, waarover TSCHERNING kon beschikken, bestond uit personen van 18—25 jaar. In het geheel onderzocht hij 7564 individuen met behulp van den oogspiegel. Naar gelang zij zich in meerdere of mindere mate met arbeid in de nabijheid bezig hielden, verdeelde hij ze in 6 klassen. Tot de eerste klasse bracht hij op die wijze 491 personen, waaronder 354 studenten; 67 der overigen zouden bij ons te lande ook tot de studenten gerekend zijn; 47 daarvan zijn n.l. pharmaceuten en 40 Polytechnici. De overblijvende 50 uit de eerste klasse zijn leeraars en veeartsen. De 5 andere klassen bevatten personen met de meest verschillende beroepen. Al moge zulk een indeeling iets willekeurigs hebben, gelijk trouwens TSCHERNING zelf reeds zegt, toch valt het niet te ontkennen dat men daardoor in staat is gemakkelijk een overzicht te verkrijgen van het gezichtsvermogen in de meest verschillende klassen der samenleving.

In de beschouwingen die hij aan zijne tabellen vastknoopt zegt hij: „Der Einfluss der Nahearbeit auf die Verbreitung der Myopie ist evident." Ten bewijze daarvan laat hij een tabel volgen die ik gedeeltelijk wil overnemen.

Classe I . . .	32,30%	Myopen.
Classe II . . .	15,76%	"
Classe III . . .	13,33%	"
Classe IV . . .	11,66%	"
Classe V . . .	5,24%	"
Classe VI . . .	2,45%	"

Het ongunstigste cijfer vond hij onder de studenten. Bij 38% van hen toch vond hij myopie, terwijl hij opmerkt dat hij bij zijn onderzoek de graden van myopie kleiner dan 2,00 D. niet heeft in rekening gebracht. Bij horlogemakers die toch in hooge mate hunne oogen inspannen vond hij daarentegen geen enkele myoop. Dit feit zegt hij staat niet op zich zelf. DONDERS en anderen hebben daarop reeds gewezen. De excessieve myopen (> 9 D.) schijnen volgens TSCHERNING in de lagere stand der maatschappij frequenter voor te komen dan in de hoogere. TSCHERNING voegt ten slotte aan zijn onderzoek beschouwingen toe over verschillende vormen van myopie, welke het hier niet van belang is na te gaan. Ik maakte vooral daarom gewag van zijnen arbeid omdat hij met COHN en COLLARD tot de weinigen behoort, die bij zijn keuring ook een aantal studentenooogen heeft kunnen onderzoeken. Al die onderzoekingen bij de verschillende natiën in 't

werk gesteld en waarvan ik er hier enkelen meende te moeten vermelden, kunnen zeker het hare er toe bijbrengen om licht te geven in de aetiologie der refractie-anomalien. Geloovende dat de vermeerdering van statistische gegevens ook in ons vaderland daartoe het hare zou kunnen bijdragen, besloot ik, op raad van den Hoogleraar DOYER, in 't vorige jaar, een onderzoek naar den toestand der oogen van de Leidsche studenten in te stellen, op de wijze zooals dat in 1881 reeds te Utrecht was geschied. Het was mij bekend dat men bij het onderzoek aldaar met zeer vele moeilijkheden had te kampen gehad wat betreft de wijze om zooveel mogelijk alle studenten bijeen te verzamelen. Ik verwachtte daarom ook wel, dat hier, te Leiden, waar een nog veel grooter aantal studenten is dan in Utrecht, een dergelijke onderneming evenzeer veel bezwaren zou opleveren en ik ben, tot mijn spijt, in die verwachting niet teleurgesteld.

Te rade gaande met de ondervinding welke men te Utrecht had opgedaan scheen het mij het doelmatigste toe alle proclamaties aan collegezalen en sociëteit voorloopig op zijde te laten en mij liever direct per gedrukte circulaire tot ieder der studenten te wenden. Ik liet die circulaires, waarin de student slechts den datum zijner komst behoefde in te vullen, na eenige dagen weder terughalen. Later verzond ik ze per post. Hierdoor was ik zekerder dat zij den geadresseerden in handen kwamen en meende ik het den studenten zoo gemakkelijk mogelijk te hebben gemaakt. In den beginne was ik zeer voldaan over de uitkomsten die ik op deze wijze

verkreeg, maar langzamerhand werd de opkomst minder trouw. Ten slotte zag ik mij genoodzaakt in de studenten weekbladen oproepingen te plaatsen, maar het effect daarvan was al even voorbijgaande als dat van de aanmaningen, die de redacties dier bladen de beleefdheid hadden te schrijven.

Was ik dus eerst van meening dat het mij gelukken zou een zeer groot aantal studenten te onderzoeken, ik ondervond langzamerhand dat dit tot de pia vota zou behooren en dat mijn eindcijfer niet zoo hoog zou zijn als ik zoo gaarne had gewenscht.

De Leidsche Studenten-Almanak voor het jaar 1884 geeft aan dat het getal Leidsche studenten 740 bedraagt. Het is mij echter gebleken dat 95 daarvan niet te Leiden woonachtig zijn en daarom dus ook buiten het bereik van mijn onderzoek zijn gebleven. Neemt men dit in aanmerking dan zijn er dus te Leiden feitelijk 645 studenten. Hiervan voldeden 470 aan mijn verzoek, dat is dus 72,9%. De Leidsche studenten kwamen dus nog trouwer op dan hunne collega's te Breslau, waarvan COHN, na veel moeite, slechts 42% heeft kunnen onderzoeken. Terecht klaagt hij dan ook over „die laue Theilname der Herren Commilitonen.”

Ik verrichtte mijn onderzoek op de oogheekundige afdeling van het Ziekenhuis der Universiteit alhier, waar ik drie malen 's weeks, telkens 's middags van 1—4, uren den studenten de gelegenheid bood hunne oogen te laten keuren. Ik besloot de inrichting der tabellen, waarin het Utrechtsch onderzoek is opgeteekend, te volgen, aangezien die mij zeer duidelijk voorkwam. In de

eerste plaats dan werd de ouderdom en de faculteit, waarin hij behoort, van iederen student genoteerd. Vervolgens bepaalde ik den visus volgens de bekende methode met de letterproeven van SNELLEN. Was dit geschied, dan nam ik, ook voor ieder oog afzonderlijk, de refractie op, gebruik makende van diezelfde letterproeven en corrigerende glazen. In die gevallen (en men zal zich kunnen overtuigen dat zij vele zijn), waarin ik myopie constateerde, heb ik steeds ook getracht aangaande de oogen der naaste familieleden zooveel mogelijk zekere inlichtingen te verkrijgen. Gelukte mij dit, dan bracht ik ze in de tabellen onder de rubriek aanmerkingen, in welke ik ook steeds dat plaatste wat ik verder als abnormaal in eenig geval vermocht te constateeren. In die gevallen, waar ik noch met spherische noch ook met cylindrische glazen een visus $\frac{6}{8}$ kon verkrijgen, ging ik tot het ophthalmoscopisch onderzoek over en voegde, indien dit mij eenige verklaring gaf, het resultaat ook bij de aanmerkingen.

Ten slotte onderzocht ik ook den kleurenzin. De afwijkingen werden in de tabel aangegeven, maar verder afzonderlijk uitgebreider genoteerd.

Verdere commentaren zullen wel onnoodig zijn ter orientceering in de tabellen, welke ik thans in haar geheel hier laat volgen:

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
1	25	M.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—		
2	25	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
3	25	M.	R.	M 3	$\frac{2}{24}$	1	n	} Gebruikt
			L.	M 2	$\frac{6}{60}$	1		
4	26	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
5	26	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
6	26	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
7	26	M.	R.	M 4	$\frac{6}{36}$	1	n	} Gebruikt conj. Trach. foll.
			L.	M 5	$\frac{6}{36}$	1		
8	26	M.	R.	M 1,5	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 1,5	$\frac{6}{24}$	1		
9	26	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
10	25	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
11	29	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
12	24	J.	R.	M 3,5	$\frac{4}{36}$ bijna	1	n	} Gebruikt
			L.	M 3,5	$\frac{4}{60}$	1		
13	25	M.	R.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	abn	} O. S. Trichi
			L.	E	1	—		
14	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
15	25	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
16	25	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
			M. R.	Am 1. max. van krom. vert.	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{9}$	n	
			L.	E	1	—		} O. S. Amblyopia.
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	$\frac{3}{36}$	—	n	
			J. R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—		
			M. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
			J. R.	M 3	$\frac{4}{60}$	1	n	} Vader Myoop.
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
			J. R.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	} Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1		
			M. R.	M 1,75 + Am. 1 max. v. kr. + 30°	$\frac{6}{36}$	1	n	} Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 1	1 bijna	1		
			J. R.	M 1	$\frac{6}{12}$	1	n	} Vader Myoop.
			L.	M 1	$\frac{6}{12}$	1		
			J. R.	M 1	$\frac{6}{9}$ bijna	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{9}$ "	1		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	M 2	$\frac{6}{36}$	1		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
			J. R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volgsnummer.	Onderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
33	24	J. R.	R.	E	1	—	n	Trach. foll. O. D. S.
			L.	E	1	—	n	
34	25	J. R.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
35	25	J. R.	R.	M 6	$\frac{2}{9}$	1	n	Gebruikt — 4.
			L.	M 6	$\frac{2}{12}$	1	n	Insuff. musc. rect. int.
36	26	J. R.	R.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	
37	26	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
38	23	J. R.	R.	M 1.5	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	E	1	—	n	
39	24	J. R.	R.	E	1	—	n	O. S. blepharitis.
			L.	E	1	—	n	
40	22	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
41	23	L. R.	R.	M 3	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt — 1.
			L.	M 3	$\frac{6}{18}$	1	n	Insuff. musc. rect. int.
42	23	J. R.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—	n	
43	23	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
44	26	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
45	25	J. R.	R.	M 1	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt — 1.
46	24	J. R.	R.	Ah. 3 max. van kromm. — 30°	$\frac{6}{12}$	1	n	Gebruikt + 5 voor O. D.
			L.	H 4	1	—	n	
47	23	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
48	23	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volgsnummer.	Onderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
49	25	M. R.	R.	M 2	$\frac{6}{36}$	1	n	Gebruikt — 1.
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
50	24	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
51	26	J. R.	R.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	Gebruikt — 1,5.
			L.	M 1	$\frac{6}{24}$	1	n	
52	29	J. R.	R.	H 4	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$	n	
			L.	H 2.5	1	1	n	
53	29	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
54	21	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
55	21	M. R.	R.	M 9	$\frac{2}{60}$	1	n	Gebruikt — 4.
			L.	M 4	$\frac{5}{60}$	1	n	
56	26	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
57	21	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
58	22	J. R.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—	n	
59	26	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
60	27	J. R.	R.	M 8	$\frac{2}{60}$	1 bijna	n	Gebruikt — 6.
			L.	M 8	$\frac{2}{60}$	1 bijna	n	
61	22	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
62	21	J. R.	R.	M 3	$\frac{2}{36}$	1	n	Gebruikt — 2.5.
			L.	M 3	$\frac{3}{36}$	1	n	
63	20	J. R.	R.	M 5	$\frac{2}{36}$	1	n	Gebruikt — 5.
			L.	M 5	$\frac{2}{36}$	1	n	
64	24	J. R.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren- perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
65	21	J.	R.	M 1.5	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 2	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$ bijna	n	
66	25	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
67	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
68	24	J.	R.	M 0.5	1 bijna	1	n	O. S. Macula corneae
			L.	E	$\frac{1}{60}$	—	n	Strab. diverg.
69	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
70	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
71	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
72	24	J.	R.	E	1	—	abu	
			L.	E	1	—	n	
73	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
74	22	J.	R.	E	1	—	n	O. S. Trach. foll.
			L.	E	1	—	n	
75	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
76	22	J.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	E	1	1	n	
77	24	J.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
78	26	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
79	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
80	21	J.	R.	M 3.	$\frac{4}{30}$	1	n	Gebruikt — 2.5.
			L.	M 3	$\frac{4}{60}$	1	n	

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren- perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
81	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
82	24	J.	R.	M 4	$\frac{3}{36}$	1	n	Gebruikt — 3.
			L.	M 3	$\frac{3}{36}$	1	n	O. D. Hordeolum palp. s.
83	23	J.	R.	H 3	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{9}$	n	Gebruikt O. D. + 2.25.
			L.	H 3	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{9}$	n	O. S. + 1.75.
84	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
85	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
86	20	J.	R.	M 4	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 4	$\frac{6}{36}$	1	n	Insuff. musc. rect. int.
87	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
88	24	J.	R.	M 5	$\frac{1}{60}$	1	n	Gebruikt — 2.
			L.	M 3.5	$\frac{6}{12}$	1 bijna	n	
89	21	J.	R.	Am. 2,5 as horizontaal.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$	n	Insuff. m. rect. int.
			L.	Am. 2,5 as horizontaal.	$\frac{6}{23}$	$\frac{6}{12}$	n	
90	23	J.	R.	M 3,5	$\frac{3}{36}$	1	n	
			L.	M 0,5	$\frac{6}{9}$ à 1	1	n	
91	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
92	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
93	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
94	24	J.	R.	M 1	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 5	$\frac{6}{24}$	$\frac{6}{9}$	n	
95	20	J.	R.	M 1	$\frac{6}{36}$	1	n	
			L.	E	1	—	n	
96	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
97	25	M.	R.	M 0.5	1 bijna	1	twijfel-	
			L.	M 0.5	1 bijna	1	achtig.	
98	22	M.	R.	M 5.5	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt — 4.5 Insuff.
			L.	M 5.5	$\frac{4}{60}$	$\frac{6}{9}$		musc. rect. int.
99	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
100	21	J.	R.	E	1	—	n	Blepharitis op beide
			L.	E	1	—		oogen.
101	24	J.	R.	M 1.75	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 1.75	$\frac{6}{36}$	1		
102	23	M.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	Geheele familie Myoop.
			L.	Am. 1 max. v. kromm. horiz.	$\frac{9}{12}$	1		
103	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
104	21	J.	R.	E	$\frac{6}{9}$	—	n	O. D. S. Nystagmos.
			L.	E	$\frac{6}{9}$	—		
105	26	M.	R.	E	1	—	n	O. D. S. Conj. muc.
			L.	E	1	—		
106	23	L.	R.	E	$\frac{6}{9}$	—	n	O. D. S. Mac. corneae.
			L.	E	$\frac{6}{9}$	—		
107	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
108	22	L.	R.	—	—	—	n	O. D. Kunstoog.
			L.	E	1	—		
109	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
110	26	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
111	26	J.	R.	M 2	$\frac{6}{36}$	1	n	Vader Myoop.
			L.	M 2	$\frac{6}{36}$	1		Gebruikt — 1.5.
112	21	L.	R.	M 2	$\frac{6}{36}$	1	n	
			L.	E	1	—		

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
113	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
114	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
115	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
116	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
117	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	$\frac{6}{9}$	—		
118	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
119	25	J.	R.	M 3	$\frac{3}{60}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 3	$\frac{3}{36}$	1		
120	23	Ph.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
121	25	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1		
122	24	J.	R.	M 2	$\frac{4}{60}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 2	$\frac{4}{60}$	1		
123	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 2	$\frac{1}{60}$	1		
124	22	Ph.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
125	22	M.	R.	M 4	$\frac{3}{60}$	1	n	
			L.	E	1	—		
126	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
127	19	Th.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
128	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
129	21	M.	R.	M 3.5	$\frac{5}{24}$	1	n	
			L.	E	1	—		
130	26	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
131	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
132	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
133	22	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
134	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
135	24	L.	R.	H 2	1	1	n	
			L.	H 2	1	1		Gebruikt + 2; vader en moeder Hyperm.
136	27	J.	R.	M. 3 + Am. 3 max. v. kr. vert.	$\frac{5}{35}$	1 bijna	n	Gebr. O. D. — 3 \circ — 8 c. as horizont.
			L.	M 3	$\frac{3}{36}$	1 bijna		Gebruikt O. S. — 3. Insnff. m. rect. int.
137	21	J.	R.	H 1.5	1	1	n	
			L.	H 1.5	1	1		
138	22	J.	R.	M 4	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt — 2.
			L.	M 4	$\frac{6}{18}$	1		
139	22	M.	R.	H 3	1 bijna	1	n	
			L.	H 3	1 bijna	1		
140	25	J.	R.	H 1	1 bijna	1	n	
			L.	H 1	1 bijna	1		
141	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
142	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
143	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
144	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
145	21	J.	R.	M 0.75	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.75	$\frac{6}{9}$	1		
146	23	J.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—		
147	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
148	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
149	26	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
150	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
151	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
152	25	L.	R.	H. 1.50 + Ah. 0.25 max. van krom + 80°.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	Gebruikt Corrig. glazen.
			L.	Ah. 0.25 max. v. krom vert.	$\frac{6}{9}$	1		
153	19	J.	R.	E	1	—	n	Heeft vroeger met O. S. sheel gezien naar buiten, en is daarvoor geopereerd.
			L.	E	$\frac{6}{18}$	—		
154	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
155	25	J.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—		
156	23	J.	R.	H 1.5	1	1	n	
			L.	H 1.5	1	1		
157	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
158	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
159	24	J.	R.	M 4.5	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt — 4.5. Insuff. musc. rect. int.
			L.	M 4.5	$\frac{6}{60}$	1	n	
160	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
161	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
162	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
163	23	M.	R.	E	1	—	n	O. S. Chorioiditis circum-papillaris.
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$	n	
164	25	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	H 2	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{12}$	n	
165	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	Am. 0.75 max. van krom. vert.	$\frac{6}{9}$	1	n	
166	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
167	18	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
168	19	M.	R.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas. Vader en broer Myoop.
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
169	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
170	17	M.	R.	M 0.5	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	E	1	—	n	
171	21	J.	R.	M 1.5	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 1.5	$\frac{6}{24}$	1	n	
172	21	J.	R.	M 6	$\frac{2}{60}$	1	n	Gebruikt — 5.5. Vader en broeder Myoop.
			L.	M 6	$\frac{2}{60}$	$\frac{6}{9}$	n	
173	26	J.	R.	M 1.5	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt — 2.5.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{36}$	1	n	
174	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
175	25	M.	R.	H 0.25	1 bijna	1	n	O. D. Cat. pol. ant. In de papil bevinden zich een groot aantal kleine, schitterende, witte punt- jes beneden en aan de neuszijde (grootste onder- ste helft) waardoor de papilrand een weinig gevoileerd is.
			L.	E	1	—	n	
176	24	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
177	21	M.	R.	H 1.75	1	1	n	O. S. Strab. Conv.; Am- blyopia.
			L.	H 2.5	$\frac{1}{36}$	$\frac{1}{36}$	n	
178	21	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
179	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
180	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
181	19	M.	R.	M 1.5	$\frac{6}{36}$	1	n	Gebruikt — 1.5.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{36}$	1	n	
182	21	M.	R.	M 4	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas. Broër Myoop.
			L.	M 4	$\frac{6}{24}$	1	n	
183	22	M.	R.	M 3.5	$\frac{2}{24}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 3.5	$\frac{2}{36}$	1	n	
184	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
185	19	M.	R.	M 3	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 3	$\frac{4}{60}$	1	n	
186	20	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
187	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
188	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volnummer	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
189	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
190	20	M.	R.	M 2.5	$\frac{2}{60}$	1	n	
			L.	M 2.5	$\frac{2}{60}$	1	n	
191	23	M.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1	n	
192	20	J.	R.	E	1	—	n	Meer Myopen (broeders) in de familie.
			L.	M 3.5	$\frac{4}{60}$	1	n	
193	20	J.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
194	22	L.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
195	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
196	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
197	25	M.	R.	H 1	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
198	21	J.	R.	H 1.25	1	1	n	
			L.	H 1.25	1	1	n	
199	20	J.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1	n	
200	20	J.	R.	M 0.5	1 bijna	1	n	
			L.	M 0.5	1 bijna	1	n	
201	19	J.	R.	M 5	$\frac{4}{60}$	1	n	Gebruikt — 3; Vader Myoop.
			L.	M 5	$\frac{4}{60}$	1	n	
202	21	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
203	22	M.	R.	M 0.75	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	E	1	—	n	
204	22	M.	R.	Am. 0.5 max. van krom. vert.	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	Am. 0.5 idem	$\frac{6}{9}$	1	n	

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
205	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	Am. 2.5 max. van krom. vert.	$\frac{6}{9}$	1	n	
206	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
207	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
208	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
209	20	M.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
210	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
211	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
212	22	J.	R.	M 1	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	E	1	—	n	
213	19	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
214	24	M.	R.	E	1	—	n	O. S. Macula Corneae.
			L.	H 0.75	$\frac{6}{24}$	—	n	Gebruikt Corrig. glas.
215	23	M.	R.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 2	$\frac{6}{36}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
216	20	M.	R.	M 6	$\frac{1}{60}$	1 bijna	n	
			L.	M 6	$\frac{1}{60}$	1 bijna	n	
217	23	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
218	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	Ashm. 4.5 max. vert.	$\frac{2}{60}$	$\frac{6}{24}$	n	
219	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
220	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
221	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
222	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
223	19	M.	R.	M 0.5	1 bijna	1	n	
			L.	E	1	—	n	
224	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
225	20	M.	R.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	Gebr. + 2 \odot + 1,5as-10°.
226	24	M.	R.	H 2 + Ab. 1.5 as vert.	$\frac{6}{12}$	1	n	Strab. converg.
			L.	Idem	$\frac{6}{24}$	$\frac{6}{12}$	n	
227	26	M.	R.	M 5.5	$\frac{6}{12}$	1 bijna	n	Insuff. m. rect. int.
			L.	M 5.5	$\frac{6}{24}$	1 bijna	n	Gebruikt — 3.
228	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
229	20	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
230	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
231	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
232	23	J.	R.	Asmh. 3 max. v. krömm. vert.	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{12}$ à $\frac{6}{9}$	n	
			L.	Idem	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{9}$	n	
233	18	J.	R.	H 0.75	1 bijna	1	n	
			L.	H 0.75	1 bijna	1	n	
234	22	Th.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1	n	
235	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
236	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 3	$\frac{2}{36}$	1	n	

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
237	21	M.	R.	H 1.5	1	1	n	
			L.	H 1.5	1	1	n	
238	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
239	21	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
240	26	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
241	20	J.	R.	M 5	$\frac{2}{36}$	1	n	Gebruikt — 4, broër Myoop. Insuff. m. rect. int.
			L.	M 4	$\frac{2}{36}$	1	n	
242	21	Th.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
243	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
244	20	M.	R.	H 1.25	1	1	n	
			L.	H 1.25	1	1	n	
245	24	Th.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
246	21	J.	R.	H 4.5	1	1	n	Gebruikt + 2,5.
			L.	H 4.5	1	1	n	
247	21	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
248	21	M.	R.	M 3	$\frac{2}{36}$	1	n	Gebruikt — 2.5 en — 1.5.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{36}$	1	n	Insuff. m. rect. int.
249	21	J.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1	n	
250	20	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
251	21	J.	R.	M 3.5	$\frac{4}{36}$	1	n	Gebruikt — 3, schijnb.
			L.	M 3.5	$\frac{4}{36}$	1	n	Strab. conv. Broër Myoop.
252	22	J.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	E	$\frac{6}{9}$	—	n	O. S. nubeula cornea.

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
253	24	Ph.	R.	M 4.5	$\frac{2}{36}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas. schijnbaar strab. conv.
			L.	M 4.5	$\frac{5}{36}$	1		
254	19	M.	R.	H 1.5	1	1	n	
			L.	H 1.5	1	1		
255	23	Ph.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	Vader Myoop.
			L.	E	1	—		
256	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
257	20	M.	R.	E	1	—	abu	
			L.	E	1	—		
258	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
259	18	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1		
260	24	Th.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
261	25	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
262	23	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
263	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
264	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
265	27	Ph.	R.	M 3	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 3	$\frac{6}{24}$	1		2 broërs Myoop.
266	23	J.	R.	Am. 1 max. van kromm. — 30°.	$\frac{6}{18}$	1	n	Moeder Myoop.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{18}$	1		
267	21	L.	R.	M 6	$\frac{6}{60}$	$\frac{5}{12}$	n	Gebruikt — 3.5.
			L.	M 3.5	$\frac{6}{60}$	1		
268	20	J.	R.	M 7	$\frac{1}{18}$	1	n	Gebruikt — 5.5. Insuff. rect. int. broër Myoop.
			L.	M 7	$\frac{1}{18}$	1		

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
269	24	M.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1		
270	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
271	22	J.	R.	M 4	$\frac{4}{36}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas. Strab. diverg. schijnbaar strab. converg.
			L.	M 4	$\frac{4}{36}$	1		
272	23	J.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1		
273	22	J.	R.	E	1	—	n	Insuff. m. rect. int.
			L.	E	1	—		
274	21	M.	R.	Ah 5 max. van krom. vert.	$\frac{2}{36}$	$\frac{6}{18}$	n	Gebruikt — 3.5; Vader en zuster Myoop, O. S. atrophische sikkel naar de gele vlek.
			L.	M 4	$\frac{6}{18}$	1		
275	24	J.	R.	M 6	$\frac{4}{36}$	1	n	Gebruikt — 4. Insuff. m. rect. int.
			L.	M 6	$\frac{4}{60}$	1		
276	24	J.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	E	1	—		
277	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
278	21	M.	R.	H 2	1	1	n	O. D. S. Blepharitis.
			L.	H 2	1	1		
279	18	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1		
280	20	M.	R.	Am 4 max. van krom. horizont.	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt — 3 c.
			L.	Idem	$\frac{6}{60}$	1		
281	20	M.	R.	M 5	$\frac{6}{18}$	1	n	Strab. diverg. Insuff. musc. r. int. 2 broërs Hypermetroop.
			L.	M 5	$\frac{6}{24}$	1		
282	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
283	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
284	22	M.	R.	Ah 5 max. van krom. vert.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	Gebruikt + 4 c. as. vert.
			L.	Ah 4 max. van krom. vert.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$		

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
285	24	M. R.	R.	M 1 + Am. 2.5 max. horiz.	$\frac{6}{36}$	1	n	Gebruikt — 1.5. Vader zeer Myoop. Insuff. m. rect. int.
			L.	M 1 + Am. 1.5 max. horiz.	$\frac{6}{36}$	1		
286	24	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
287	21	M. R.	R.	H 1.5 + Ah. 3 max. vert.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	
			L.	H 1	1	1		
288	25	M. R.	R.	M 3 + Asm. 1 max. + 30°.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	Vader, zuster en broer Myoop (broër Am.)
			L.	M 1.25	$\frac{6}{18}$	1		
289	26	M. R.	R.	M 7	$\frac{3}{60}$	1	n	Gebruikt — 5.5. Zuster Myoop.
			L.	M 7	$\frac{3}{60}$	1		
290	24	M. R.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1		
291	23	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
292	21	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
293	19	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
294	20	M. R.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	E	1	—		
295	21	M. R.	R.	M 10	$\frac{2}{60}$	1	n	Gebruikt — 5.5.
			L.	M 10	$\frac{2}{60}$	1		
296	18	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
297	21	Ph. R.	R.	M 4.5	$\frac{2}{36}$	1	n	Gebruikt O. D. — 3.5, O. S. — 5.
			L.	M 5.5	$\frac{2}{60}$	1		
298	21	M. R.	R.	M 0.5	$\frac{6}{18}$	1	n	
			L.	E	1	—		
299	22	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
300	20	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volgnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
301	23	M. R.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1		
302	21	M. R.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1		
303	19	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
304	23	M. R.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	E	1	1		
305	21	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
306	24	M. R.	R.	Ah. 3 max. van kromm. + 20°.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	O. S. Nubecula corneae.
			L.	Ah. 3 " " " - 20°.	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$		
307	24	M. R.	R.	E	1	—	n	Moeder Myoop.
			L.	E	1	—		
308	26	Ph. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
309	20	Ph. R.	R.	M 6	$\frac{6}{36}$	1	n	Gebruikt — 3. Insuff. m. rect. int. Ouders en geheele familie Myoop. Geen Myopen in de familie. Schijnbaar Strab. Conv.
			L.	M 3 + Am 2 max. v. krom. - 60°.	$\frac{6}{60}$	1		
310	24	Ph. R.	R.	M 5	$\frac{2}{36}$	$\frac{6}{9}$	n	
			L.	M 6	$\frac{2}{36}$	1		
311	33	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
312	26	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
313	26	J. R.	R.	M 2	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas.
			L.	M 2	$\frac{6}{60}$	1		
314	24	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
315	24	J. R.	R.	H 0.75	1	1	n	
			L.	H 0.75	1	1		
316	21	Th. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volnummer.	Onderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
317	25	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
318	22	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	E	1	—	n	
319	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
320	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	H 1	1	1	n	
321	20	J.	R.	M 11	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{9}$	n	Gebruikt — 8; moederen zuster Myoop, Staphyl. post. O. D. S. Insuff. m. rect. int.
			L.	M 11	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{9}$	n	
322	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
323	23	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 1 + Am 3 max. v. krom. vert.	$\frac{6}{36}$	$\frac{6}{9}$	n	
324	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
325	24	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
326	20	M.	R.	M 3.5	$\frac{1}{60}$	1	n	Gebruikt — 1.5.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{36}$	1	n	
327	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	H 1	1	1	n	
328	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
329	18	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	Am 0.75 max. van kromm. vert.	$\frac{6}{9}$	1	n	
330	19	M.	R.	M 8	$\frac{3}{36}$	1	n	Gebruikt Corrig. glas, broer van n ^o . 329. — Insuff. m. rect. int.
			L.	M 8	$\frac{3}{36}$	1	n	
331	22	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
332	22	Th.	R.	M 1	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{24}$	1	n	

Volnummer.	Onderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
333	21	Ph.	R.	M 8	$\frac{6}{24}$	$\frac{6}{12}$	n	Gebruikt — 5, Strab. div. moeder en broer Myoop. Circulaire atrophie.
			L.	M 8	$\frac{6}{24}$	$\frac{6}{12}$	n	
334	20	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
335	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
336	27	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
337	22	J.	R.	M 2	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt — 3.
			L.	M 1.5 + Am 0.5 max. v. kr. hor.	$\frac{6}{18}$	1	n	
338	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	H 3	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$	n	
339	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
340	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
341	23	M.	R.	E	1	—	n	Gebruikt — 1. Broeder Myoop.
			L.	M 1 + Am 0.5 max. v. krom. vert.	$\frac{6}{18}$	1	n	
342	21	J.	R.	H 0.5	1	1	n	
			L.	E	1	—	n	
343	21	J.	R.	M 5	$\frac{3}{60}$	$\frac{6}{9}$	abn	Gebruikt — 5. Moeder en zuster Myoop, Staphyl. post. O. D. S. Insuff. m. r. int.
			L.	M 5	$\frac{3}{60}$	$\frac{6}{9}$	n	
344	20	M.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	H 1	1	1	n	
345	22	M.	R.	Ah 4 max. van krom. — 20°.	$\frac{6}{24}$	$\frac{6}{9}$	n	
			L.	E	1	—	n	
346	19	Ph.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
347	24	L.	R.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
348	22	L.	R.	M 0.75	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.75	$\frac{6}{18}$	1	n	

Volgsnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
349	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
350	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
351	21	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
352	21	J.	R.	M 3	$\frac{6}{36}$	1	abn	Gebruikt — 3.
			L.	M 3	$\frac{6}{36}$	1		
353	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
354	19	M.	R.	M 4.5	$\frac{3}{60}$	1	n	Ouders Myoop. Insuff. m. r. int.
			L.	M 4.5	$\frac{3}{60}$	1		
355	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
356	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
357	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
358	18	M.	R.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	Vader en zuster Myoop.
			L.	M 1	$\frac{6}{9}$	1		
359	19	M.	R.	M 0.75	$\frac{6}{9}$	1	n	Vader Myoop.
			L.	M 0.75	$\frac{6}{9}$	1		
360	25	L.	R.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	Gebruikt — 1.
			L.	M 1	$\frac{6}{12}$	1		
361	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
362	21	J.	R.	M 5	$\frac{2}{60}$	$\frac{6}{12}$	n	Insuff. rect. int.
			L.	M 3	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$		
363	19	J.	R.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	Vader Myoop.
			L.	M 1	$\frac{6}{3}$	1		
364	25	Ph.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volgsnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
365	22	M.	R.	M 9	$\frac{1}{60}$	1	n	Gebruikt — 6.
			L.	M 8	$\frac{1}{60}$	$\frac{6}{9}$		Schijnbaar strab. conv. staphyl. postic. Vader zeer bijziende, moeder, broërs en zusters eveneens; neef van n ^o . 102.
366	23	L.	R.	E	1	—	n	O. S. Amblyopia.
			L.	E	$\frac{6}{60}$	—		
367	24	L.	R.	Am. 1 max. v. kromm. + 20°	$\frac{6}{12}$	1	n	Broër Myoop.
			L.	Am. 1 id.	$\frac{6}{12}$	1		
368	24	J.	R.	M 6	$\frac{4}{60}$	1	n	Gebruikt — 4.
			L.	M 6	$\frac{4}{60}$	1		Atrophische sikkel naar de gele vlek op O. D. S. broër Myoop. Insuff. m. r. int.
369	23	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
370	26	J.	R.	H 1	1	1	n	Moeder en geheele familie Myoop.
			L.	E	1	—		
371	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
372	22	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
373	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
374	22	M.	R.	M 2.5	$\frac{5}{36}$	1	n	Gebruikt — 2.
			L.	M 2.5	$\frac{5}{36}$	1		
375	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
376	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		
377	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—		

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren- perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
378	23	M. R.	R.	E	1	—	n	Broër van n°. 338.
			L.	H 4 + Ab. 1 max. + 30°	$\frac{3}{60}$	$\frac{6}{36}$	n	
379	23	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
380	25	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{24}$	1	abn	
381	19	M. R.	R.	H 1.5	1	1	abn	
			L.	H 1.5	1	1	abn	
382	21	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
383	22	M. R.	R.	M 7	$\frac{1}{36}$	1	n	Moeder, broërs en zuster Myoop.
			L.	M 3	$\frac{6}{24}$	1	n	Insuff. musc. rect. int.
384	20	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
385	25	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
386	23	M. R.	R.	M 6	$\frac{2}{36}$	$\frac{6}{9}$	n	Vader Myoop. Atrophisc sikkel naar de gele vle
			L.	M 4	$\frac{3}{36}$	$\frac{6}{9}$	n	Gebruikt — 4. Insuff. rect. int.
387	21	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
388	24	M. R.	R.	M 1	$\frac{6}{36}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{12}$	1	n	
389	25	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
390	26	M. R.	R.	M 2	$\frac{6}{36}$	1	n	Strab. Convergens.
			L.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	
391	23	L. R.	R.	M 3.5	$\frac{3}{36}$	1	n	
			L.	M 3.5	$\frac{3}{36}$	1	n	
392	19	J. R.	R.	M 7	$\frac{1}{60}$	1	n	Moeder, 2 zusters en broër Myoop.
			L.	M 4	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt — 4.

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren- perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
393	25	J. R.	R.	E	$\frac{6}{9}$	—	n	O. D. Macula cornsae.
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
394	21	L. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
395	22	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{18}$	1	n	
396	20	M. R.	R.	M 4.5	$\frac{6}{60}$	1	n	Strab. div. Schijnb. conv.
			L.	M 4	$\frac{6}{60}$	1	n	Vader Myoop.
397	22	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
398	23	J. R.	R.	M 0.75	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	M 0.75	$\frac{6}{12}$	1	n	
399	21	M. R.	R.	M 1.5	$\frac{6}{18}$	1	n	Vader en zuster sterk Myoop.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{18}$	1	n	
400	23	M. R.	R.	H 1	1	1	abn	
			L.	H 1	1	1	abn	
401	21	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
402	23	J. R.	R.	Ah. 3 max. van kromm. + 10°	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	Gebr. + 1.5 C + 1 c. As O. D. + 10°, O. S. vert.
			L.	Am. 1 " " " — 70°	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{9}$	n	Schijnb. strab. converg.
403	20	Ph. R.	R.	Ahm. 2.75 max. v. kromm. vert.	$\frac{5}{60}$	$\frac{6}{12}$	n	Gebruikt O. D. — 2,25 c. as horiz. O. S. + 1 c. as — 70°.
			L.	Ahm. 2.75 " " " "	$\frac{4}{18}$	1	n	
404	22	J. R.	R.	M 5	$\frac{6}{60}$	$\frac{6}{9}$	n	Insuff. rect. int.
			L.	M 3	$\frac{6}{60}$	$\frac{6}{9}$	n	
405	21	J. R.	R.	Am. 1.5 max. v. kromm. vert.	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	Am. 1.5 " " " "	$\frac{6}{12}$	1	n	
406	21	J. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
407	19	M. R.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	

Volgsnummer.	Onderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
408	19	J.	R.	E	1	—	n	Arcus Senilis O. D. S.
			L.	E	1	—	n	
409	21	L.	R.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 0.5	$\frac{6}{9}$	1	n	
410	18	L.	R.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	
			L.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	
411	24	Ph.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
412	19	M.	R.	E	1	—	n	O. S. Nubecula corneae.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{18}$	$\frac{6}{12}$	n	
413	18	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
414	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
415	23	Th.	R.	H 1	1	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
416	19	J.	R.	M 4	$\frac{6}{60}$	1	n	Gebruikt — 1.5. Vader Myoop.
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
417	18	M.	R.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
418	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
419	22	J.	R.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt — 2.
			L.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	
420	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
421	18	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
422	24	J.	R.	M 1.5	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt — 1.5.
			L.	M 1.5	$\frac{6}{24}$	1	n	
423	20	Ph.	R.	M 4	$\frac{3}{24}$	1	n	Gebruikt — 4.
			L.	M 4	$\frac{3}{24}$	1	n	

Volgsnummer.	Onderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
424	20	L.	R.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	Gebruikt — 2.
			L.	M 2	$\frac{6}{24}$	1	n	
425	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
426	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
427	26	Th.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
428	20	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
429	23	M.	R.	H 4.5	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	H 2.5	1	1	n	
430	30	Ph.	R.	M 4	$\frac{6}{18}$	1	n	Insuff. rect. intern.
			L.	M 4	$\frac{6}{18}$	1	n	
431	19	M.	R.	M 1.5	$\frac{6}{18}$	1	n	
			L.	M 1.5	$\frac{6}{18}$	1	n	
432	20	M.	R.	M 4	$\frac{3}{60}$	1	n	
			L.	M 4	$\frac{3}{60}$	1	n	
433	18	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
434	25	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
435	17	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
436	20	M.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—	n	
437	25	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
438	26	Ph.	R.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{9}$	1	n	
439	21	J.	R.	M 4	$\frac{3}{60}$	1	n	Gebruikt — 4.
			L.	M 4	$\frac{3}{60}$	1	n	

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
440	21	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
441	21	J.	R.	M 2.5	$\frac{6}{36}$	1	n	Gebruikt — 3.5. Vader Myoop.
			L.	M 2.5	$\frac{6}{36}$	1	n	
442	21	J.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—	n	
443	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
444	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
445	18	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
446	18	Ph.	R.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
			L.	M 1	$\frac{6}{18}$	1	n	
447	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
448	23	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
449	33	M.	R.	E	1	—	abn	
			L.	E	1	—	n	
450	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
451	21	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
452	27	M.	R.	E	$\frac{2}{60}$	—	n	O. D. Amblyopie. Strab. divergens.
			L.	E	1	—	n	
453	20	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
454	19	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
455	17	M.	R.	M 1	$\frac{6}{12}$	1	n	
			L.	E	1	—	n	

Volnummer.	Ouderdom.	Faculteit.	Oog.	REFRACTIE.	Visus.		Kleuren-perceptie.	Aanmerkingen.
					Zonder glas.	Met glas.		
456	20	M.	R.	M 4	$\frac{3}{60}$	1	n	Vader, moeder en zuster sterk Myoop. Conj. mucipara O.D.S.
			L.	E	1	—	n	
457	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
458	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	Ab. 2 max. van kromm. vert.	$\frac{6}{12}$	$\frac{6}{9}$	n	
459	26	L.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
460	24	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
461	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
462	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
463	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
464	22	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
465	19	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
466	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
467	20	J.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
468	22	M.	R.	Ah. 1.75 max. v. kromm. + 10°	$\frac{6}{28}$	$\frac{6}{9}$	n	Gebruikt — 9. Staphyl. postic. Vader en 2 broërs Myoop.
			L.	Amh. 5 " " " - 10°	$\frac{6}{24}$	$\frac{6}{8}$	n	
469	25	M.	R.	E	1	—	n	
			L.	E	1	—	n	
470	20	J.	R.	M 10	$\frac{2}{36}$	$\frac{6}{9}$	n	
			L.	M 10	$\frac{2}{36}$	$\frac{6}{9}$	n	

In het geheel onderzochten wij alzoo 470 studenten.

Hiervan behoorden er 213 tot de medische faculteit.

"	"	"	200	"	"	juridische	"
"	"	"	32	"	"	litterarische	"
"	"	"	11	"	"	philosophische	"
"	"	"	9	"	"	theologische	"

Het aantal der gekeurde oogen bedraagt 939. Bij één student toch was het rechteroog geënuclieerd.

Bepalen we ons in de eerste plaats tot de myopie en gaan we het voorkomen daarvan in de tabellen na, zoo blijkt dat van die 939 oogen er 265 in meerdere of mindere mate myopisch zijn, dat is dus 28,22 %.

Onder 470 studenten waren 153 myopen. Deze zijn op de navolgende wijze over de verschillende faculteiten verdeeld:

Bij 213 Medici	waren 58 myopen d. i.	27,23 %
" 200 Juristen	" 70	" 35 %
" 30 Litteratoren	" 12	" 40 %
" 18 Philosophen	" 11	" 61,11 %
" 9 Theologen	" 2	" 22,22 %

Onder 213 Medici	waren 96 myop. oogen dus	22,58 %
" 200 Juristen	" 125	" 31,25 %
" 30 Litteratoren	" 21	" 35 %
" 18 Philosophen	" 20	" 55,55 %
" 9 Theologen	" 3	" 16,66 %

Een verdeling der studenten naar hun ouderdom en het voorkomen der bijziendheid, in die verschillende levensjaren, is in de volgende tabel aangegeven.

Onder	3	13	44	62	81	65	60	58	37	34	6	3	2	2 studenten
op	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	29	30	33 jarigen leeftijd
bevonden zich	2	4	13	21	28	19	15	19	14	12	4	0	2	0 myopen.

Onder 122 studenten van 17-20 jaren oud	waren dus 40 myopen d. i.	32,78 %
" 264	" " 21-24	" " 81 " 30,68 %
" 84	" " 25-33	" " 32 " 38,50 %

Het schijnt ons gewaagd toe uit deze cijfers het besluit te trekken, dat met den leeftijd het aantal myopen zou toenemen. Immers het getal der studenten tusschen 25 en 33 jaren is te gering in vergelijking met het aantal van hen, wier ouderdom tusschen 17 en 20 of 21 en 24 jaren gelegen is.

Bij het onderzoeken van de kwestie of de graad, waarin de myopie voorkomt, afhangt van den leeftijd en wel zoo, dat naarmate de personen ouder zijn ook de graad der bijziendheid toeneemt, hebben wij de volgende tabel samengesteld. Daaruit blijkt dat de hogere graden van myopie zich geenszins uitsluitend bij de oudere studenten vertoonden.

Een myopie van 11 D. bv., de hoogste graad dien wij hebben aangetroffen, bestond reeds in het 20ste levensjaar.

Graden van myopie op	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	29	30	33-jarigen leeftijd.	Totaal gevallen.
0,5 D.	1	—	1	4	6	3	4	6	6	—	—	—	—	—	31
0,75	—	—	2	—	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	9
1,	1	6	4	3	—	3	6	5	7	7	2	—	1	—	44
1,25	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
1,50	—	—	5	1	6	—	2	2	—	4	—	—	—	—	20
1,75	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
2,	—	2	1	2	2	3	2	3	3	6	—	—	—	—	24
2,50	—	—	—	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	7
3,	—	—	2	—	9	2	2	1	3	1	3	—	—	—	23
3,50	—	—	—	3	5	—	3	3	—	—	—	—	—	—	14
4,	—	—	2	9	6	5	1	1	—	1	—	—	2	—	27
4,50	—	—	2	1	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	8
5,	—	—	2	5	3	1	—	3	—	1	—	—	—	—	15
5,50	—	—	—	—	1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	5
6,	—	—	—	3	3	—	1	5	2	—	—	—	—	—	14
7,	—	—	1	2	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	6
8,	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7
9,	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10,	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
11,	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

Samenvattende wat door sommigen der studenten aangaande de oogen hunner bloedverwanten kon worden opgegeven, is ons het volgende gebleken. In 5 gevallen bestond er myopie bij den vader zoowel als bij de moeder. In 18 gevallen was alleen de vader, in 8 gevallen alleen de moeder kortzichtig. In 3 gevallen, waar beide ouders bijziende waren, bestond diezelfde afwijking ook bij broeders of zusters.

Bij de 18 gevallen waar alleen de vader myoop was,

kwam negenmaal die stoornis ook bij broeders of zusters voor, terwijl daar, waar alleen myopie der moeder werd opgeteekend, meestal tevens bijziendheid ook bij broeders of zusters bleek te bestaan.

In 12 gevallen waren er bijziende broeders of zusters zonder dat men dit van de ouders kon zeggen. Eenmaal werd ons door een myoop meegedeeld dat 2 zijner broeders hypermetropen waren.

Hypermetropie kwam in 't geheel in 99 gevallen voor. Over de verschillende faculteiten zijn de hypermetropen op de navolgende wijze verdeeld:

Onder 213 Medici waren 33 Hypermetropen.

„	200 Juristen	„	18	„
„	30 Litteratoren	„	2	„
„	9 Theologen	„	2	„

Totaal kwamen er dus 55 hypermetropen voor. Bij de Philosophen troffen we geen enkel geval van hypermetropie aan.

De hoogste graad van hypermetropie, die werd aangetroffen, was H. 4,5. Het menigvuldigst was H. 1. 47 nl. van de 99 oogen vertoonden dien graad.

In 29 gevallen hebben wij myopisch astigmatisme geconstateerd, hetzij enkelvoudig of gecombineerd met myopie of hypermetropie. Hypermetropisch astigmatisme, eveneens enkelvoudig of gecombineerd met hypermetropie of myopie kwam ons 19 malen voor.

Iusufficiëntie der musculi recti interni zagen wij in 25 gevallen.

Betreffende het voorkomen van anisometropie kunnen wij nog het volgende vermelden.

E. en M.	bestond in 36 gevallen.
E. en H.	" " 10 "
E. en Asm.	" " 6 "
E. en Ash.	" " 4 "
E. en Ashm.	" " 1 geval.
Verschillende graden van M.	" " 22 gevallen.
" " " H.	" " 3 "
" " " Asm.	" " 1 geval.
" " " Ash.	" " 2 gevallen.
M. en H.	" " 1 geval.
Asm. en Ash.	" " 1 "
M. en Asm.	" " 7 gevallen.
H. en Ash.	" " 2 "
M. en Ash.	" " 1 geval
Ash. en Asmh.	" " 1 "

Wanneer wij thans de uitkomsten, die we bij ons onderzoek hebben verkregen, met eenig ander onderzoek van gelijken aard op een enkel punt, nog wenschen te vergelijken, dan zal het zeker wel het meest practisch zijn de resultaten te Utrecht verkregen daarvoor uit te kiezen. De levenswijze en de inrichting van de studiën der studenten daar ter plaatse en hier is toch wel als gelijk aan te nemen, terwijl datzelfde zeker niet voor Hollandsche en Duitsche of Deensche studenten als waar kan worden beschouwd.

Het aantal oogen te Utrecht onderzocht bedroeg in het geheel 820. Hiervan waren 27,07% myopisch, terwijl wij hier vonden dat 28,22% der oogen bijziende waren. Het verschil is dus zeer gering te noemen.

Bij de verdeeling der studenten naar hun ouderdom

en het voorkomen der bijziendheid in die verschillende levensjaren, heeft het Utrechtsch onderzoek geleerd, dat het aantal myopen met het klimmen der levensjaren iets geringer is. Het is daarbij n.l. gebleken, dat van de oogen der studenten, tusschen 18 en 20 jaren oud, 29,83%, en van die tusschen 21 en 23 en 24—27 jaren oud respectievelijk 27,56 en 27,42% bijziende waren.

Bij ons onderzoek vonden we 32,78% myopen bij studenten tusschen 17 en 20 jaar, 30,68% bij studenten tusschen 21 en 24 jaar. Hierop volgt dan echter een groep van personen tusschen 25 en 33 jaren oud, waar het getal 38,5% bedraagt. Om redenen vroeger reeds aangegeven, gelooven wij echter, dat uit dit laatste cijfer volstrekt niet mag geconcludeerd worden dat bij de Leidsche studenten het aantal myopen grooter is naarmate de studenten ouder zijn. Bepalen we ons alleen tot de groepen tusschen 17 en 20 en 21 en 24 jaren dan zouden we ook hier juist het omgekeerde mogen aannemen.

Wat eindelijk de graden der myopie in de verschillende levensjaren betreft, zoo blijkt dat men te Utrecht evenals hier de hoogere graden niet aan den hoogerem leeftijd gebonden vond.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Na het onderzoek naar visus en refractie te hebben verricht, onderzocht ik steeds ook den kleurensin en maakte daartoe gebruik van de methode van HOLMGREN¹⁾.

Werden er, volgens die methode, geen fouten door een der beide oogen gemaakt, dan beschouwde ik het kleuronderscheidingsvermogen van den onderzochten persoon als normaal. Waar echter in het kiezen der kleuren eenige onzekerheid of weifeling bespeurd werd, nam ik bovendien nog mijn toevlucht tot andere methoden en richtte het onderzoek telkens op de volgende wijze in: In de eerste plaats dan noteerde ik de fouten welke bij het bijeenvoegen der wolstalen van HOLMGREN gemaakt werden. Vervolgens werden den van kleurenblindheid verdachten student de pseudo-isochromatische tafels van STILLING²⁾ voorgelegd met

1) HOLMGREN, De la cécité des couleurs etc.

2) Dr. J. STILLING, Pseudo-isochromatische Tafeln für die Prüfung des Farbensinnes, 1833.

verzoek de getallen te ontcijferen die in de verschillende tafels gedrukt staan. Ten einde duidelijk te maken wat van hen verlangd werd vertooude ik eerst altijd tafel VII, die voor simulanten, en ging vervolgens tot de tafels voor rood-groen- en geel-blauwblindheid over.

Was deze proef afgelopen, dan verzocht ik den student uit eenige, in saturatie verschillende, blauwe en paarse wolstrengen alleen de blauwe of paarse uit te zoeken.

Ten slotte heb ik, gebruik makende van de methode van DONDEERS¹⁾, getracht het kleurenonderscheidingsvermogen quantitatief te bepalen.

Het volgende geeft een overzicht van hetgeen bij de toepassing der hier opgenoemde methoden in de verschillende gevallen werd waargenomen:

N°. 1. Medicus 25 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 1 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden gele en grijze, bij II_a blauwe en rose, bij II_b alleen roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Leest alleen de tafel voor geel-blauwblindheid.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden niet goed afgezonderd.

d. Methode van DONDEERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{5}$.

1) DONDEERS, Achttiende Jaarlijksch verslag betrekkelijk de verpleging en het onderwijs in het Nederlandsch Gasthuis voor ooglijders.

N°. 2. Medicus 25 j. O. D. S.: M 1. O. S.: E. Visus O. D. S.: 1. (N°. 13 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden grijze en appelbloesemkleurige, bij II_a groene en grijze bij II_b groene en grijze strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Leest alleen de tafel voor geel-blauwblindheid.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden met moeite afgezonderd.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{10}$.

N°. 3. Jurist 26 j. O. D. S.: E. Visus: I. (N°. 20 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden grijze, bij II_a alleen rose, bij II_b alleen roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Tafel voor geel-blauwblindheid wordt alleen gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden met moeite uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{5}$.

N°. 4. Jurist 23 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 42 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden grijze en vleeschkleurige, bij II_a rose en groene, bij II_b alleen roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Alleen de tafel voor geel-blauwblindheid wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen wordt slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief). Geen bepaling mogelijk.

N°. 5. Jurist 22 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 58 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden grijze en vleeschkleurige bij II_a rose en grijze bij II_b alleen roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Alleen de tafel voor geel-blauwblindheid wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe strengen worden slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{75}$.

N°. 6. Jurist 22 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 71 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden havanna-kleurige en lichtgele, bij II_a lichtgroene en grijze, bij II_b groene strengen gevoegd (over het toevoegen van bruine strengen wordt gearzeld).

b. Methode van STILLING: Alleen tafel VI wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe strengen worden verwisseld.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{3}{25}$.

N°. 7. Medicus 25 j. O. D. S.: M 0.5. Visus: 1. (N°. 97 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden blauwe en groenblauwe, bij II_a alleen rose, bij II_b alleen roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: De tafels I—V (voor

rood-groenblindheid) worden met vergissingen gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden goed uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{4}{5}$.

N°. 8. Jurist 23 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 146 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I wordt lichtgele bij IIa grijze en donker rose, bij IIb roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Leest tafel I en II met moeite, III, IV en V in het geheel niet, VI wel.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden niet gemakkelijk uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{5}$.

N°. 9. Jurist 25 j. O. D. S.: E. Visus 1. (N°. 155 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden licht havannakleurige, bij IIa grijze, bij IIb donkerbruine strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Alleen tafel voor geelblauwblindheid wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden met moeite en slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{75}$.

N°. 10. Medicus 20 j. O. D. S.: E. Visus 1. (N°. 257 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden grijs-

groene en lichtgele, bij IIa rose en grijze, bij IIb paarsbruine strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: van de tafels I—V worden met moeite enkele cijfers gelezen. Tafel VI gemakkelijk.

c. Paarse en blauwe strengen worden slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{25}$.

N°. 11. Jurist 21 j. O. D.: M 6, O. S.: M 5. Visus O. D. S.: $\frac{6}{9}$. (N°. 343 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden havanna- en vleeschkleurige, bij IIa lichtrose en grijze, bij IIb roode en groene strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: De tafels I—V worden niet gelezen, tafel VI wel.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden met zeer veel moeite goed uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief). Geen bepaling mogelijk.

N°. 12. Jurist 21 j. O. D. S.: M 3. Visus: 1. (N°. 352 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden Havannakleurige, bij IIa rose en zee-groene, bij IIb roodbruine en groene strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Alleen de tafel voor geelblauwblindheid wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{75}$.

N°. 13. Medicus 19 j. O. D. S.: H 1.5. Visus: 1. (N°. 381 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden lichtgroene, bij II_a alleen rose, bij II_b bruine strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: De tafels worden met vergissingen gelezen behalve tafel VI, die goed herkend wordt.

c. Blauwe en paarse wolstrengen worden slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{2}{15}$.

N°. 14. Medicus 23 j. O. D. S.: H 1. Visus: 1. (N°. 400 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden licht havanna, bij II_a rose en lichtblauwe, bij II_b roode strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Alleen de tafel voor geel-blauwblindheid wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe stalen worden slecht uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{2}{15}$.

N°. 15. Medicus 25 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 437 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden lichtgele, lichtgrijze en vleeschkleurige, bij II_a paarse en blauwe, bij II_b bruine en donkergroene strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: Enkele cijfers van tafel I en II worden met moeite, die van III, IV, V in 't geheel niet gelezen. Tafel VI wordt goed gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen kunnen niet worden uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{2}{75}$.

N°. 16. Jurist 21 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 442 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden grijze, groene, lichthavanna- en vleeschkleurige, bij II_a rose, grijze en zeegroene, bij II_b roode en lichtbruine strengen gevoegd.

b. Methode van STILLING: De tafels voor rood-groenblindheid worden in het geheel niet, de tafel voor geel-blauwblindheid wordt goed gelezen.

c. Paarse en blauwe strengen kunnen niet worden uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief). Geen bepaling mogelijk.

N°. 17. Medicus 33 j. O. D. S.: E. Visus: 1. (N°. 449 der tabellen).

a. Methode van HOLMGREN: Bij I worden lichtgele en grijze, bij II_a rose en grijze, bij II_b enkel roode strengen gevoegd.

b. Alleen de tafel voor geel-blauwblindheid wordt gelezen.

c. Paarse en blauwe wolstrengen worden met moeite uitgezocht.

d. Methode van DONDERS (Quantitatief) Lr en Lg $\frac{1}{50}$.

Van de 17 kleurenblinden waren er, wanneer men

de onderscheiding maakt volgens HOLMGREN, 3 roodblinden en 11 groenblinden. De 3 overigen zou hij „incomplètement viciés” genoemd hebben.

Eenige studenten wisten ook inlichtingen te geven over het al of niet voorkomen van kleurenblindheid in hun familie. Zoo bleek bij N°. 13, 58 en 71 der tabellen ook de broeder kleurenblind te zijn. Bij N°. 449 was behalve de broer ook de vader kleurenblind, terwijl N°. 352 wist op te geven dat een broer van zijn vader dat gebrek had.

Geel-blauwblindheid constateerde ik in geen enkel geval.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

Het gebruik van jodoform bij het ulcus serpens corneae is zeer aanbevelenswaardig en maakt in vele gevallen een operatieve behandeling overbodig.

II.

Ten onrechte zegt MAUTHNER („die Functionsprüfung des Auges):” Es ist eine fast ungläubliche, für die Civilisation unseres Jahrhunderts tief beschämende That- sache, dass nachdem die relative Häufigkeit der Roth- grünblindheit einmal erkannt war, nicht die Menschen, sondern die Signalfarben in Ehren erhalten wurden und die ersteren den letzteren weichen mussten.

III.

De theorie, door RAEHLMANN opgesteld ter verklaring van het tot stand komen van solutio retinae, is voor vele gevallen de meest aannemelijke.

IV.

De bacillus tuberculosus is voor de diagnose der zogenaaamde chirurgische tuberculose vooralsnog zonder waarde.

V.

De methode van KOCHER ter repositie der luxatio humeri subcoracoïdea is in de meerderheid der gevallen irrationeel.

VI.

Wanneer het waar is, wat POELS en NOLEN beveren, dat de ziektekicmen van de menschelijke pneumonie en van de longziekte van het rund identisch zijn, dan is het onbegrijpelijk, hoe in Nederland de eerste overal voorkomt, terwijl de laatste tot één district (het z. g. spoelingsdistrict) beperkt blijft.

VII.

Terecht beweert QUINCKE, dat de benaming haematogene icterus, als tegenstelling van den hepatogenen, een logischen grondslag mist.

VIII.

Waar bij billigingen de rug geheel naar achteren is gekeerd en de extractie met den stompen haak geïndiceerd schijnt, wage men vooraf een poging tot extractie met de tang.

IX.

De raad van AHLFELD om indien men bij een plat bekken tot partus arte praematurus zijn toevlucht moet nemen, zoo noodig, liever op het hoofd dan op de voeten te keeren, verdient geen navolging.

X.

De meening van STEFFAN, dat in de ophthalmologische chirurgie geen heil van de antisepsis te verwachten is, is geheel onjuist.

XI.

Het ware zeer wenschelijk, dat ook andere gemeentebesturen het voorbeeld van Amsterdam volgden, om aan ouders bij de geboorte hunner kinderen gedrukte biljetten uit te reiken, inhoudende de verschijnselen en de noodlottige gevolgen der conjunctivitis neonatorum.

XII.

Brillenglazen behoorden alleen op recept van een geneesheer verkrijgbaar te worden gesteld.